

Jaarverslag 2023

Gemeenteraad en griffie gemeente Lochem

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het jaarverslag 2023 van de raad en griffie van de gemeente Lochem. Een novum want niet eerder was het mogelijk om een verslag als dit te maken. Dat het vanaf dit jaar kan, is mede te danken aan de uitbreiding van de capaciteit van de griffie waartoe de raad eind 2022 besloot.

Aanleiding hiervoor waren een vijftal ontwikkelingen die toen en nu spelen. Deze ontwikkelingen maken de functie van de raad en daarmee ook die van de griffier en de griffie meer omvattend en dynamischer. Het gaat om de volgende ontwikkelingen:

1. Breder takkenpakket gemeente; het aantal dossiers en de complexiteit ervan neemt toe.
2. Samenwerkingen: de gemeente pakt bepaalde beleidsopgaven op in samenwerkingsverbanden met andere gemeenten. Dat vraagt steeds meer regionale afstemming, ook tussen raden.
3. Informatievoorziening: in het huidige tijdperk is er een grote beschikbaarheid van allerlei soorten informatie. Het is een steeds belangrijker om dit is bos van informatie toch makkelijk en snel de juiste boom te kunnen vinden.
4. Fragmentatie: net als in de landelijke politiek is er ook in de lokale politiek sprake van fragmentatie. Dit zorgt voor een groter aantal te ondersteunen fracties. Daarnaast kan het met een gefragmenteerde gemeenteraad uitdagender zijn om tot besluitvorming te komen.

5. Inwonersparticipatie: dit is voor raadsleden een steeds belangrijker onderwerp. Inwoners willen steeds vaker actief meedoen en dat heeft gevolgen voor de lokale politiek. Daarnaast is het de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden om inwoners te betrekken bij gemeentelijke beleidskeuzes. Dit vraagt van gemeenteraden om goed naar hun eigen rol te kijken. En om een versterking van deze rol.

Met een grotendeels nieuw griffieteam en een voor meer dan 50% vernieuwde raad was 2023 een jaar waarin raad en griffie genoeg uitdagingen voor de kiezen kreeg. Met dat in het achterhoofd is het des te mooier om al terugblikkend in dit jaarverslag te lezen wat we allemaal hebben ondernomen. De bovenstaande ontwikkelingen zijn daarin regelmatig terug te zien.

Een groot deel van het raadswerk bestaat uit het (voorbereiden van) besluiten. Het eindtraject daarvan – de tafelgesprekken en raadsvergadering – zijn te volgen voor iedereen. Een ander deel van het raadswerk is minder zichtbaar: de raad brengt werkbezoeken, onderneemt initiatieven om de het bestuur in de gemeente te verbeteren, zoekt contact met jongeren et cetera. Een doel van dit jaarverslag is om ook dát deel van het raadswerk beter naar voren te laten komen. Zo geeft het een completer beeld van wat de gemeenteraad van Lochem doet voor de inwoners van Lochem.

Ik dank iedereen die heeft bijgedragen aan dit verslag en Lars van Schooten voor het samenstellen ervan. Ik wens u veel leesplezier bij het lezen van dit verslag.

Met vriendelijke groeten,

Peter de Boer
Raadsgriffier

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	1
De gemeenteraad	3
Samenstelling raad	4
De fracties aan het woord	6
GemeenteBelangen	6
VVD	6
MmL.....	7
GroenLinks.....	7
LochemGroen!.....	8
D66	8
PvdA.....	9
CDA.....	9
Het Politieke jaar: de raad in cijfers.....	10
Vragenhalfuur & schriftelijke vragen	11
Tafelgesprekken	11
Raadsvergadering	12
Ingekomen stukken	12
Werkgroepen.....	13
Communicatie	14
Bijeenkomsten & activiteiten	15
Werkbezoek van de gemeente(raad) van Bronckhorst	16
Scholierenraad.....	17

Cursus Politiek Actief.....	18
Ervaringsroute inclusie	19
Raadsuitje 2023.....	20
Initiatieftafel Poortgebouw Eefde	21
Miniconferentie ‘Kansrijk opgroeien in de gemeente Lochem’	22
Werkbezoek aan Circulus	23
Griffie gemeente Lochem.....	24

De gemeenteraad

Samenstelling raad

De gemeenteraad van Lochem telt in totaal 23 raadszetels verdeeld over acht fracties. De grootste fractie is GemeenteBelangen (8), gevolgd door de VVD (3), MmL (2), GroenLinks (2), LochemGroen! (2), D66 (2), PvdA (2) en CDA (2).

Anja Rouwenhorst (fractievoorzitter)
 Tonnie Verwoerd
 Coby Wiltink-Roeterdink
 Arjen Dieperink
 Jan Wesseldijk
 Herold Hissink
 Arjan Nijland
 Wendy Rouwenhorst

Henk van Zeijts (fractievoorzitter)
 Arda van den Brink

Calle Janssen (fractievoorzitter)
 Tjitske Ypma

Marleen van der Meulen (fractievoorzitter)
 Bob van 't Klooster

Ria Leliveld (fractievoorzitter) raadslid tot 05-09
 Jan de Vries (fractievoorzitter vanaf 18-09)
 Karin ter Maat
 Harm van Veldhuizen, raadslid vanaf 18-09

Jos Israel (fractievoorzitter)
 Martine Willems

Bertus Karssenberg (fractievoorzitter)
 Wim Langeler

Henk Datema (fractievoorzitter)
 Willem Achtereekte

Gemeenteraad per 18-9-2023, foto Arjan Gotink

De fracties aan het woord

Op de volgende pagina's leest u de terugblik van de acht raadsfracties van de gemeenteraad van Lochem.

GemeenteBelangen

Voor GemeenteBelangen is leefbaarheid in de kernen één van de speerpunten. Daar horen ook tradities bij. We hebben aandacht gevraagd voor de Paasvuren, een belangrijk sociaal gebeuren. Ondanks de extra eisen die aan de vergunningaanvraag worden gesteld, blijven in onze gemeente Paasvuren mogelijk.

Voor levendigheid en het omzien naar elkaar heb je een brede leeftijdsopbouw en de juiste woningen nodig. We zijn blij dat kernvisies zijn vastgesteld en dat er aan verdere planvorming gewerkt wordt.

GemeenteBelangen wil investeren in toekomstbestendige accommodaties en zwembaden. Uitgangspunt is dat alle vier zwembaden openblijven en dat de nieuwe sporthal in Gorssel drie velden krijgt, was voor ons een voorwaarde.

Het beleid voor een PGB is aangepast. Ouderen en mensen met een chronische aandoening of ziekte zijn zo beter in staat zelf de regie te houden. De Omgekeerde Verordening is een feit. Niet de letter van de wet is leidend, maar er wordt meer gekeken naar de persoonlijke situatie en welke zorg daarbij past.

We waren bij diverse bijeenkomsten in de kernen. De Omgevingsvisie was er één van. Dankzij de inbreng van de vele betrokken inwoners en organisaties kunnen we verder met deze grote opgave.

GemeenteBelangen is er voor de inwoners en Altijd Dichtbij!

VVD

Voor de VVD fractie was het, naast allerlei politieke issues, een bijzonder jaar. Bijzonder omdat het niet vaak in Lochem is gebeurd dat een wethouder halverwege een andere keus maakt. Gelukkig konden we vanuit onze fractie een nieuwe wethouder voordragen. Het opschuiven had tot gevolg dat we ook niet het nieuwe raadslid hebben voorgesteld. Het hoeft geen betoog dat deze wijziging binnen de fractie een behoorlijk impact heeft gehad.

Als coalitie partij hebben we ons ook zeker ingezet om voor verschillende onderwerpen een breed draagvlak binnen de raad te bewerkstelligen. Tja, en dat heeft binnen de coalitie best wel eens tot gezonde spanningen geleid. We kunnen terugkijken op een actieve bijdrage in de verschillende raadswerk- en of overleg groepen.

De opzet van de politieke avonden gaf ons ook de gelegenheid aan de tafels onze meningen en opinies voor te leggen. De discussies en gesprekken hebben vaak geleid tot een steviger standpunt of, door de inbreng van de andere deelnemers, een gewijzigd standpunt.

We hebben ons sterk gemaakt om de Kadernota themagericht in te richten met straks als vertrekpunt de nog vast te stellen Omgevingsvisie. Belangrijk omdat we van mening zijn dat we langs die lijn de visie kunnen omzetten naar concrete activiteiten en resultaten. Wij realiseren ons dat een groei naar 40.000 inwoners van ons als raadsleden maar ook voor de organisatie veel gaat betekenen. Wij vergeten daarbij zeker niet onze inwoners.

MmL

We zijn inmiddels 2 jaar onderweg en daarmee halverwege de raadsperiode: als we terugkijken dan zien we een groot aantal mooie resultaten waarbij MmL hetzij aan de wieg stond hetzij graag meedeed. Denk aan de Liberation Route die er binnenkort aankomt, een eerbetoon aan allen die meevochten in de oorlog.

Ook hebben we aandacht gevraagd voor veiligheid, zowel op het fietspad als de kolk in Gorssel, de aanrijtijden van ambulances maar ook in het algemeen. We hebben succesvol gepleit voor gestructureerde aandacht voor jeugdigen die mogelijk ontsporen.

We besteden onze gelden aan zaken waar meerdere generaties profijt van hebben. We zijn blij met de herontwikkeling van een aantal zwembaden maar ook aan de MFA in Gorssel en de school in Laren.

We zijn warm voorstander van de concrete stappen die gezet zijn met betrekking tot wonen, in het bijzonder voor de lokale jeugd. We dragen ons steentje bij aan de huisvesting van ontheemden en statushouders, onder meer door de huisvesting in Lochem stad. We zijn blij met de visie rondom Lochem 2040: hoe moet de gemeente er dan uitzien. We dragen onze ondernemers een warm hart toe en stimuleren de vooruitgang die zij willen boeken. Tenslotte dragen we het toerisme en alles wat daarbij betrokken is een warm hart toe. Daar zullen we de komende 2 jaar met overtuiging mee doorgaan!

GroenLinks

Wonen is een grondrecht

Veel jongeren, ouderen en ook jonge gezinnen wachten op een passende en betaalbare woning. Maar voorlopig zijn er alleen nog 'kernvisies' – papieren plannen. GroenLinks heeft gehamerd op een concreet uitvoeringsplan. Welke woningen worden wanneer en waar gebouwd? We steunden het plan voor tiny-houses, een woonvorm met een lage voetafdruk.

Meer groen in de wijk

Het klimaat verandert. Natuur in wijken zorgt voor verkoeling bij hitte en voor wateropvang bij hoosbuien. Nieuwe en bestaande wijken moeten dus groen zijn. Maar bij meerdere bouwplannen zagen we dat mis gaan. GroenLinks heeft er met succes voor gepleit dat de gemeente alle nieuwe plannen toetst op klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Natuur versterken

We stelden vragen over het maaibeheer, 'landjepik' van bermen, verdroging en bomenkap. Stilletjes verdwijnt er natuur, terwijl juist vergroting van de biodiversiteit nodig is. We stemden tegen bouwplannen die het buitengebied lelijker maken. Als de Omgevingsvisie dit jaar in de raad komt, zal GroenLinks strijden voor versterking van natuur en landschap.

Centrum Lochem zonder blik

De Markt is fraai ingericht. We maakten ons hard voor de platanen, gelukkig zijn ze behouden. Ook stelden we vragen over de foutparkeerders op de Markt. Al jaren pleiten we voor een autovrije markt. GroenLinks wil het autogebruik ontmoedigen en en meer ruimte voor fietsers en voetgangers.

LochemGroen!

Omgevingsvisie: De grootste wetswijziging sinds 1848!

LochemGroen! heeft zich in 2023 ingespannen voor een groener en diervriendelijkere gemeente. Door middel van voorstellen tot krimp intensieve veehouderij, groene schoolpleinen/speeltuinen, een aangekleed landschap etc. Een heel groot vraagstuk in hoe we met onze omgeving omgaan is de Omgevingsvisie. LochemGroen! heeft in 2023 steeds gevraagd om samen een visie te maken en participatie een belangrijke plek te geven. Tot op heden worden door het college geen keuzes gemaakt en inspraak van inwoners is niet vastgelegd. De gemeenteraad is in het proces tot het vormen van een omgevingsvisie summier aangehoord, inhoudelijke debatten zijn er niet geweest! LochemGroen! maakt zich grote zorgen, de Omgevingsvisie is nu visieLOOS.

Wat wil LochemGroen!?

We willen een betere bescherming van (laan)bomen, dieren en benutting van de vele natuurkansen in Lochem. Voor zowel het welzijn van onze inwoners (mens/dier) als voor de economie. De concept omgevingsvisie ligt op dit moment ter inspraak. Wij roepen daarom iedereen op om te reageren. Kijk op www.lochem.nl/omgevingsvisie. Let vooral ook op de OmgevingsEffectRapportage (OER) die erbij zit. In de Omgevingsvisie staat dat landschap het belangrijkste is voor de gemeente, maar volgens het OER komt het landschap er bekaaid vanaf, bijvoorbeeld. Laat horen dat dit anders moet!

D66

Mooi dat Lochem in 2023 een gemeente 4GlobalGoals is geworden; een gemeente die de duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals (SDG's)) van de Verenigde Naties nastreeft bij haar beleid.

Duurzame doelen voor de wereld zijn o.a. 'schoon water', 'geen armoede', 'kwaliteitsonderwijs', 'betaalbare en duurzame energie', 'biodiversiteit' (leven in water en op het land), 'duurzame gemeenschappen'.

Als je gemeentelijke beleidsterreinen op deze gebieden combineert zal het resultaat voor inwoners 'rijker' zijn.

Huisvesting was een veel voorkomend onderwerp afgelopen jaar. Hoe realiseren we zoveel en zo snel mogelijk, vooral ook betaalbare, woonruimte en waar? D66 vindt dat we meer 'out of the box' moeten denken. Er moet meer gekeken worden naar alternatieve woonvormen, tiny houses, flexibele woonunits, woningsplitsing, co-housing en nagedacht worden over tijdelijke behuizingen en over efficiëntere gebruikmaking van beschikbare ruimte, ook om de kosten te verlagen.

Als je plannen maakt voor nieuwe woningen of nieuwe woonvormen, neem dan meteen de bovengenoemde SDG's mee. Dan zit je altijd goed.

Wij zijn heel blij dat de beslissingen die wij afgelopen jaar hebben moeten nemen met betrekking tot huisvesting van asielzoekers en statushouders eensgezind en op constructieve wijze tot stand zijn gekomen in de gemeenteraad van Lochem.

PvdA

Crisisfonds energiearmoede

Eind 2022 diende de PvdA fractie een amendement in om te zorgen voor een crisisbudget voor huishoudens en organisaties die te maken hebben met energiearmoede. Steeds meer huishoudens in onze gemeente worden hard geraakt in hun portemonnee omdat de (energie)kosten zo gestegen zijn. Wij zijn blij dat dit amendement vanaf begin 2023 is uitgevoerd, zodat Lochemse inwoners en organisaties hier ook daadwerkelijk gebruik van konden maken vorig jaar, want dat was hard nodig.

Wonen

Verder heeft de PvdA het afgelopen jaar een motie prioritering woningbouw ingediend om vaart te maken met grote woningbouwprojecten. Er moeten veel (betaalbare) woningen gebouwd worden en dat kan alleen als je de juiste prioriteiten stelt. We moeten wel geduld hebben want de motie zal in de loop van 2024 pas uitgevoerd worden, traag versnellen dus.

Multifunctionele accommodatie Gorssel

In Gorssel gaat een multifunctionele accommodatie gebouwd worden waar de Vullerschool, een sportschool, de bibliotheek en een aantal andere organisaties in komen. In het voorstel is gekozen voor de huidige plek van de Vullerschool. Op zich een prima idee, maar past het allemaal? Daarom hebben we een aantal moties ingediend om te zorgen voor de juiste randvoorwaarden: Niet bouwen op de Roskamweide, Voldoende buitenspeelruimte voor de kinderen van de Vullerschool en onderzoek naar alternatieve parkeermogelijkheden. Daarnaast waren wij mede indiener om de sporthal uit te breiden tot een volwaardige sporthal. We zijn benieuwd naar de uitwerking want Gorssel verdient een mooie nieuwe accommodatie!

CDA

Beweging naar een vernieuwd en toch vertrouwd CDA

Het CDA is in beweging. De laatste verkiezingen hebben het CDA duidelijk gemaakt dat we onze partij opnieuw moeten bouwen op de fundamenten die we hebben; onze Christen Democratische beginselen. Landelijk is Henri Bontenbal de verpersoonlijking van het nieuwe CDA. Onze kernwaarden maken dat wij willen leven in een fatsoenlijk land, waar ieder mens tot zijn of haar recht komt. Wij willen dat het bestuur gekenmerkt wordt door integriteit, respect en solidariteit. Wij zijn ervan overtuigd dat populisme een doodlopende weg is; we moeten het in ons land en onze gemeente samen doen. Daarbij past een stabiele middenpartij als het CDA. Wij willen staan voor een eerlijke maatschappij, ook voor de generaties na ons. Dat betekent dat we onze prachtige Achterhoek duurzaam doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen.

De CDA fractie werkt in een prima sfeer met twee fractieleden en drie fractievertegenwoordigers, Heina Teeuwissen, Pieter Bas ter Maat en Bart van Rossum. De fractie wordt ondersteund door Karen Bouwhuis. We zijn productief geweest in het afgelopen jaar. We hebben 5 moties en amendementen ingediend die ook zijn aangenomen, en we hebben 32 moties en amendementen mede ondersteund.

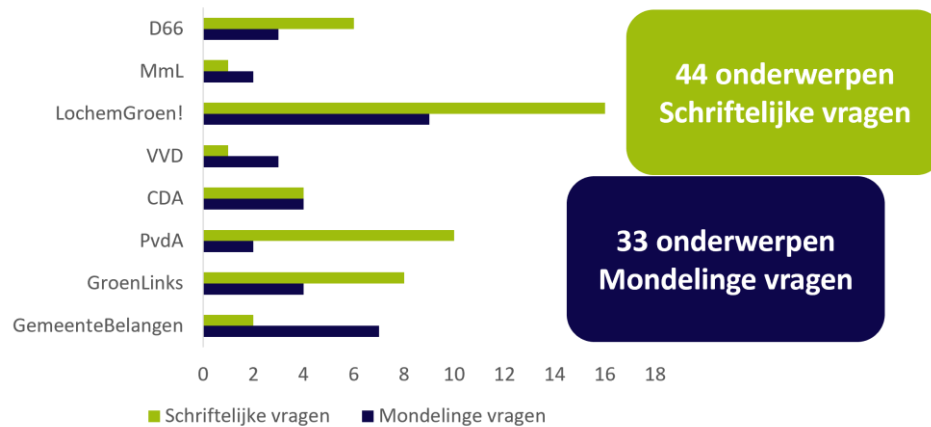
Het Politieke jaar: de raad in cijfers

Het (politieke) jaar 2023 van de gemeenteraad van Lochem kan beschreven worden aan de hand van verschillende (kern)cijfers. Deze cijfers zijn onder andere een resultaat van de **24 Politieke Avonden** – waarvan **19** met een **raadsvergadering**, die hebben plaatsgevonden in 2023:

Vragenhalfuur & schriftelijke vragen

De gemeenteraad van Lochem heeft, net zoals elke gemeenteraad in Nederland, de mogelijkheid om via mondelinge- en schriftelijke vragen zich te laten informeren door het college van B&W. Actuele vragen kan de raad als mondelinge vraag stellen tijdens het vragenhalfuurtje. De raadsleden kunnen schriftelijke vragen stellen aan het college wanneer zij een waardeoordeel van het college willen over een bepaald onderwerp.

De fracties van de gemeenteraad hebben gedurende 2023 allemaal gebruik gemaakt van deze opties. Uitgesplitst per fractie en type vraag resulteert dit in de volgende weergave:

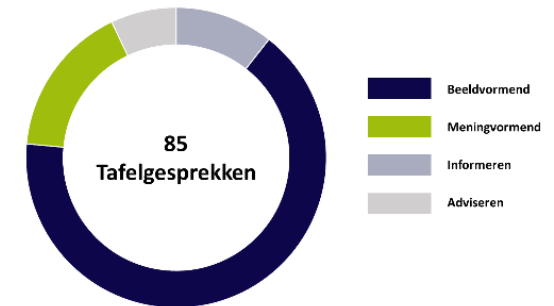

Tafelgesprekken

Voordat de gemeenteraad een besluit neemt over een raadsvoorstel kán de raad beslissen om hierover eerst te spreken tijdens een tafelgesprek. Ook kan de raad besluiten om over een brief van het college van B&W (een raadsmemo), middels een tafelgesprek, te spreken. Dit gebeurt bijvoorbeeld als één of meerdere fracties vragen hebben over deze raadsmemo.

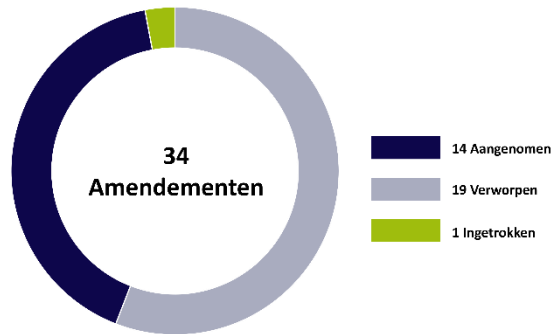
Afhankelijk van de manier waarop de raad wil spreken over een raadsvoorstel of memo kan het onderwerp op verschillende manieren aan een tafel worden besproken: wil de raad bijvoorbeeld meer informatie? Dan kan dit aan een informerende tafel. Wil de gemeenteraad met elkaar in debat? Dan kan dit aan een meningvormende tafel. Heeft de raad nog verhelderende vragen? Die kunnen gesteld worden aan beeldvormende tafel. Tijdens een beeldvormende tafel hebben inwoners ook de kans om mee te spreken. De Politieke Avond van Lochem kent de volgende type tafelgesprekken:

- Informerende tafel
- Adviserende tafel
- Beeldvormende tafel
- Meningvormende tafel
- Open ronde tafel
- Initiatieftafel

Over het jaar 2023 hebben er in totaal **85 tafelgesprekken** plaatsgevonden: 50 beeldvormend, 14 meningvormend, 9 informierend en 6 adviserend.

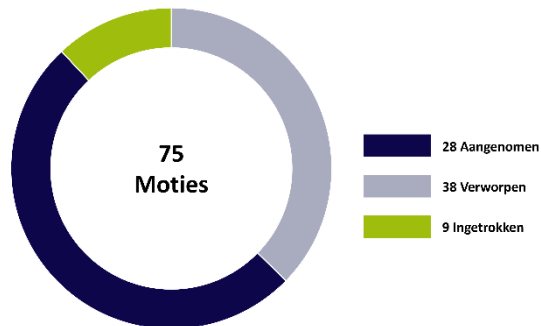
Raadsvergadering

In 2023 hebben er in totaal **19 raadsvergaderingen** plaatsgevonden waarin de gemeenteraad van Lochem **80 raadsbesluiten** heeft genomen.

Omdat de raadsvergadering niet altijd evenveel agendapunten, en in het bijzonder debatonderwerpen, heeft liep de vergaderduur van een raadsvergadering sterk uiteen. De kortste raadsvergadering vond op 12 april plaats en heeft niet langer geduurd dan **3 minuten en 47 seconden**. De langste vergadering (over de kadernota 2024) daarentegen besloeg twee avonden op 19 en 20 juni en duurde in totaal **4 uur en 36 minuten**.

Niet alle raadsvergaderingen / Politieke Avonden waren aan het begin van het jaar al voorzien: zo zijn er twee **extra Politieke Avonden** geweest die in het teken stonden van de bespreking van de **concept omgevingsvisie**, het jaar 2023 is afgesloten met een extra raadsvergadering om een besluit te nemen over de **locatiekeuze van de MFA Gorssel**. In totaal hebben de raadsvergaderingen bijna één volledige dag in beslag genomen: namelijk **23 uur en 29 minuten**.

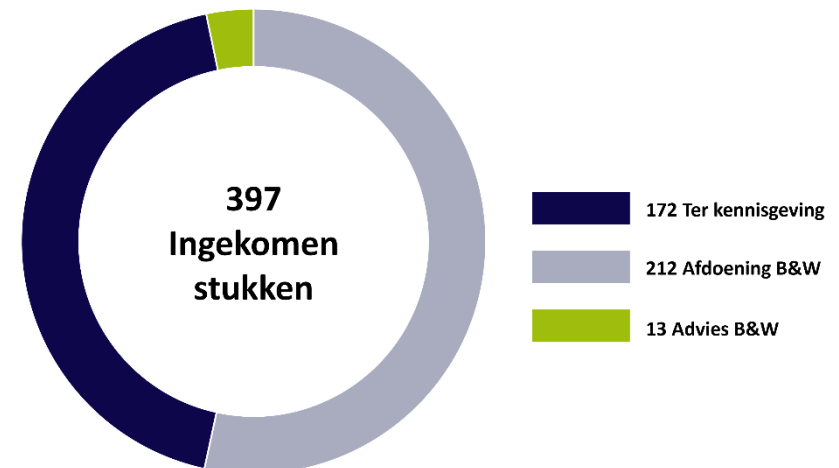

Tot slot diende de raadsleden in 2023 in totaal **75 moties** en **34 amendementen** in. Hiervan nam de raad 38 moties en 14 amendementen aan.

Ingekomen stukken

Naast de raadsvoorstellen en raadsmemo's vanuit het college en de moties en amendementen vanuit de raad krijgt de raad ook nog stukken vanuit de inwoners / samenleving. De griffie ontvangt gemiddeld ruim één keer brief.

Deze brieven worden vervolgens aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeenteraad besluit uiteindelijk op welke wijze de brief of mail wordt afgedaan. De meeste stukken neemt de gemeenteraad ter kennisgeving aan (**172**) of wordt ter afdoening in handen van het college gesteld (**212**). In enkele gevallen vraagt de raad advies aan het college (**13**).

Werkgroepen

Naast de Politieke Avonden komen verschillende samenstellingen van de raad bijeen in verschillende (raads-)werkgroepen. Deze werkgroepen hebben verschillende doelen. Zo zijn een aantal werkgroepen gericht op het bespreken van beleidsthema's. Werkgroepen kunnen echter ook gericht zijn op werkzaamheden van de raad (presidium) of de P&C cyclus van de gemeente (auditcommissie).

De **auditcommissie** zorgde in 2023 voor een doorontwikkeling van de P&C-cyclus. Het doel is om de Kadernota in te richten op thema's (in plaats van programma's). Hier is vorig jaar een start mee gemaakt met het thema 'Klimaat en energie'. Daarnaast is afgesproken dat de zwaarte van de P&C-cyclus bij de Kadernota ligt en de begroting idealiter een hamerstuk is. Dat is vorig jaar gelukt.

In de **raadswerkgroep Sociaal Domein** zijn in 2023 verschillende onderwerpen besproken, zoals de Woonzorgvisie en de Omgekeerde verordening. Ook hebben de zorgcoördinatoren uitleg gegeven over hun werkzaamheden en schoof er een huisarts aan om inzicht te geven in de perikelen rondom het Gelre Ziekenhuis en wat dit voor de gemeente Lochem betekent.

De **raadswerkgroep omgevingswet** heeft in 2023 vooral in het teken gestaan van de omgevingsvisie waar de raad uiteindelijk in december advies over heeft gegeven. Daarnaast is de opdracht van de werkgroep geëvalueerd en bijgesteld. Ook na invoering van de omgevingswet op 1 januari 2024 blijft de raadswerkgroep actief om de implementatie verder te kunnen blijven volgen.

In 2023 is de **werkgroep versterking lokale democratie (VLD)** gestart. De werkgroep bestaat uit een afvaardiging van raad, college en organisatie. Deze werkgroep bespreekt onderwerpen die te maken hebben met het functioneren van de lokale democratie in

de gemeente Lochem. Het afgelopen jaar is gestart met verschillende projecten: het doorontwikkelingen van het vergadermodel, een onderzoek (door Saxion) naar jongerenparticipatie en het begrijpelijk opschrijven van moties en amendementen zijn hiervan enkele voorbeelden.

De **klankbordgroep energietransitie** heeft in 2023 gesproken over onderwerpen die van invloed of van belang zijn voor de energietransitie. Zo werd er bijvoorbeeld gesproken over de uitdagingen door de netcongestie. Ook is er ook gesproken over de verschillende subsidies om te verduurzamen en te isoleren. De klankbordgroep heeft tijdens de bijeenkomsten de portefeuillehouder van input en advies kunnen voorzien.

Vanwege wetgeving is de rekenkamercommissie aangepast naar een **rekenkamer**. Hiervoor is de verordening aangepast en in augustus 2023 vastgesteld. Ook is er een proces gestart voor de werving van een nieuw lid voor de rekenkamer. De rekenkamer heeft in 2023 een rekenkamerbrief met adviespunten naar de raad gestuurd over het VTH-beleid (vergunningverlening, toezicht en handhaving). Ook is er een onderzoek gestart en afgerond over het ingevoerde digitale systeem, waarmee inwoners zorgen en problemen over het beheer van de openbare ruimte kunnen melden (*Melden op kaart, wat is het waard?*). Verder is er een onderzoek gestart met 7 andere rekenkamers naar het nut van de samenwerking in de Regio Stedendriehoek (*Evaluatie regio Stedendriehoek*).

In 2023 bestond er nog een **werkgroep Samenwerkingsverbanden**. Deze is in het derde kwartaal van 2023 opgeheven; de onderwerpen die hier werden besproken worden nu in het presidium opgepakt. De werkgroep samenwerkingsverbanden keek naar het proces voor de behandeling van de stukken vanuit de gemeenschappelijke regelingen en of hier vanuit de raad zienswijzen op moesten worden ingediend. Ook keek deze naar het proces rondom de wijziging van de gemeenteschappelijke regelingen en de

ontwikkeling van de raadsadviescommissies (bijvoorbeeld voor de regio Stedendriehoek).

Communicatie

Tot slot is er in het afgelopen jaar ook de nodige aandacht besteed aan de communicatie. In de eerste plaats worden de aankondigingen van de Politieke Avond, de besluitenlijst van de raadsvergadering en de krantenpagina 'Voor de (d)raad ermee' gepubliceerd in de **Berkelbode**. Met deze vaste publicaties probeert de gemeenteraad inwoners en andere geïnteresseerden actief te informeren. Niet alleen over de besluiten, maar ook over de beweegredenen voor deze besluiten.

Naast deze vaste onderdelen is er in 2023 ook nog aandacht geschonken aan de inspraakavond kernvisies wonen voor inwoners en de informatiemarkt voorafgaand aan de bespreking van de kadernota. Ook kreeg de cursus Politiek Actief veel aandacht op het gebied van communicatie. Deze cursus is, namens de raad, in het voorjaar van 2023 aangeboden aan inwoners.

Verder krijgt de gemeenteraad elke week een **nieuwsbrief**, de **RAADgever** (42 edities in 2023). In deze nieuwsbrief staan de nieuwe raadstukken en belangrijke mededelingen gericht aan de raad. In het najaar van 2023 heeft de RAADgever een ontwikkeling doorgemaakt. Hierdoor is er meer aandacht gekomen voor **verslagen en terugblikken op activiteiten met de raad**. Deze verslagen zijn natuurlijk niet alleen leuk om te lezen voor de raad. Daarom staat het volgende hoofdstuk in het teken van deze verslagen.

Bijeenkomsten & activiteiten

Terugblik bijeenkomsten 2023

Naast de Politieke Avonden en de verschillende (raads-)werkgroepen hebben er in 2023 ook nog verschillende activiteiten plaatsgevonden: zowel in als buiten de raadzaal. Het doel van deze bijeenkomsten was zeer divers. Bijvoorbeeld het ophalen van (extra) informatie, maar ook de ontmoeting met inwoners en / of initiatiefnemers.

De verslagen van verschillende activiteiten op de volgende pagina's geven een mooi inkijkje in de veelzijdigheid van de bijeenkomsten van het afgelopen jaar. Tegelijkertijd is dit overzicht zeker niet volledig. Het afgelopen jaar van de gemeenteraad van Lochem laat zich immers niet vatten in enkele verslagen. Zo zijn er verschillende bijeenkomsten die dit jaarverslag niet hebben gehaald. In 2023 zijn bijvoorbeeld ook de volgende bijeenkomsten georganiseerd voor de raad:

- Verdiepende avond Wonen / avond over PAK instrumentarium
- Informatieavond over de P&C-cyclus
- Raadsconferentie (6 maart)

Desalniettemin geven de verslagen op de volgende pagina's wél de juiste indruk van het afgelopen jaar. Want het jaar 2023 stond voor de gemeenteraad van Lochem ook in het teken van de ontmoeting. In 2023 bleef de gemeenteraad daarom in contact met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke)organisaties uit de gemeente Lochem.

Werkbezoek van de gemeente(raad) van Bronckhorst

Tijdens de eerste bijeenkomst van 2023 verwelkomde de gemeenteraad van Lochem zijn collega's uit Bronckhorst. Vrijwel de voltallige raad en het college van B&W van Bronckhorst waren aanwezig. Het doel was om kennis en ervaring op te doen met het vergadersysteem van de gemeenteraad van Lochem. De gemeenteraad van Bronckhorst stapte namelijk over op een soortgelijk vergadermodel.

De avond startte met een informele ontmoeting onder het genot van een ouderwets (maar daarom niet minder lekker) stampottenbuffet. Na het leggen van de eerste contacten werd het gesprek voortgezet in de raadzaal:

Foto: de raadsleden van Lochem en Bronckhorst zoeken het gesprek op

Middels een presentatie van de griffie van de gemeente Lochem werden de aanwezigen geïnformeerd over het 'Lochems vergadermodel'.

Scholierenraad

In februari 2023 stond de jaarlijkse scholierenraad op het programma. Tijdens de scholierenraad krijgen leerlingen de kans om in de huid van een gemeenteraadslid te kruipen. Hiermee maken de leerlingen kennis met de lokale democratie. Vooraf aan de scholierenraad kregen de leerlingen een gastles op school. Daarnaast konden de leerlingen een bezoek brengen aan de democratiefabriek.

Democratiefabriek te gast op het gemeentehuis

In de week van 23 t/m 27 januari was de democratiefabriek te gast op het gemeentehuis. Tijdens deze week konden de groepen acht van de basisscholen, eerstejaars scholieren van het Staring college en andere geïnteresseerden, onder leiding van SWL, de democratiefabriek bezoeken.

Foto: de scholierenraad op woensdag 22 februari

De democratiefabriek geeft bezoekers op een interactieve wijze inzicht in het functioneren van de democratie. Ook wordt duidelijk hoe iedereen zich voor de democratie kan inzetten.

Gastles door raadsleden/fractievertegenwoordigers op school

Naast het bezoek aan de democratiefabriek werden de deelnemende klassen aan de scholierenraad ook voorbereid op school. Hier kregen zij een gastles van een raadslid of fractievertegenwoordiger. Tijdens deze les kregen de leerlingen informatie over de scholierenraad. Ook werd er samen met het raadslid of fractievertegenwoordiger gewerkt aan een betoog.

De scholierenraad(en)

De scholierenraden vonden plaats op 15 en 22 februari. In totaal hebben 12 klassen van 11 verschillende basisscholen deelgenomen. Deze twee scholierenraden werden, net zoals de reguliere raadsvergaderingen, voorgezeten door burgemeester Van 't Erve. Tijdens deze scholierenraden bespraken de leerlingen drie 'raadsvoorstellen' (ieder raadsvoorstel bestond uit een workshop georganiseerd door Stichting Welzijn Lochem). Het winnende voorstel, waar de klassenvertegenwoordigers een beslissing over namen, werd uiteindelijk ook aan alle deelnemende klassen aangeboden. Het winnende voorstel van 2023 was upcycle / recycle.

Daarnaast was er voor alle leerlingen tijdens de pauze een activiteit. Een speciale quiz die in het teken stond van de gemeente Lochem. De inzet was een toepasselijke prijs: een selfie met de burgemeester!

Cursus Politiek Actief

Één van de wensen vanuit de raad in 2022 was de organisatie van de cursus Politiek Actief. Deze cursus is al eerder georganiseerd door de gemeente. Zowel in samenwerking met andere gemeenten als online in de coronatijd. Sommige deelnemers aan een eerdere cursus zijn nu actief als wethouder, raadslid of fractievertegenwoordiger. Vanuit de griffie is eind 2022 gestart met de voorbereidingen. Op dinsdag 28 maart 2023 ging de cursus van start.

Editie voorjaar 2023

Aan de cursus deden in totaal 23 deelnemers mee. Onder leiding van een cursusleider vanuit ProDemos zijn de deelnemers tijdens vijf bijeenkomsten bijgepraat over het functioneren van de gemeente(raad). Het programma van de cursus bestond onder andere uit de volgende onderdelen:

- Een kennismaking met de verschillende bestuurslagen in Nederland
- De besluitvorming binnen de gemeente (en de beïnvloeding hiervan)
- Vanuit de griffie: de politieke avond in Lochem & het werk op de griffie.
- Speeddaten met raadsleden
- Een debattraining door debatNL
- De gemeentefinanciën & bezoek aan de politiek avond

De motivatie van de deelnemers om deel te nemen aan de cursus Politiek Actief was divers. Zo hadden enkele deelnemers interesse in het functioneren van een gemeente. Ook waren sommige deelnemers nieuwsgierig of de (lokale) politiek misschien iets voor hem/haar was.

Waar de motivatie divers was, waren de signalen en feedback vanuit de deelnemers (vrijwel) eensgezind. Woorden die vaak terug kwamen zijn interessant & leerzaam. In combinatie met de enthousiasme van de deelnemers waren het fijne bijeenkomsten. De griffie kijkt terug op een geslaagde editie van de cursus Politiek Actief.

Betrokkenheid vanuit de raad

Binnen de cursus Politiek Actief was er ook een actieve rol voor de raad. Het speeddaten met de deelnemers aan de cursus Politiek Actief. Tijdens deze bijeenkomst waren alle acht fracties vertegenwoordigd. De gemeenteraad was hiermee zichtbaar richting de deelnemers én er was de gelegenheid voor de verschillende fracties om in contact te komen met potentieel, nieuw politiek talent.

Foto: start/opening van de cursus Politiek Actief door burgemeester Van 't Erve

Ervaringsroute inclusie

Stichting Welzijn Lochem nodigde de gemeenteraad van Lochem uit om op 5 juni samen een wandeling te maken. Tijdens deze ervaringsroute kregen de raadsleden inzicht in verschillende uitdagingen. Namelijk: uitdagingen waar inwoners met een fysieke of visuele beperking (dagelijks) mee te maken krijgen.

Onder leiding van ervaringsdeskundigen en medewerkers van SWL werd een afvaardiging van de gemeenteraad meegenomen het centrum van Lochem in. Deelnemers aan deze wandeling konden door een geblindeerde bril ervaren hoe het is om zonder zicht het centrum van Lochem te bezoeken. Verder kon er plaatsgenomen worden in een rolstoel om zo te ervaren of straten en winkels van Lochem wel rolstoelvriendelijk zijn.

Al vrij snel werd het duidelijk dat niet elke straat en winkel goed toegankelijk is. Daarnaast is ook gebleken dat overige weggebruikers niet altijd – of eigenlijk vrijwel nooit – bereid waren om voorrang te verlenen aan mensen met een fysieke of visuele beperking. Alhoewel deze constatering misschien niet nieuw is (niet voor niets zijn dit signalen die ervaringsdeskundigen al langer geven), werden de aanwezigen raadsleden, collegeleden en medewerkers van de griffie wel extra op de feiten gewezen doordat dit zelf ervaren werd...

Het was een waardevolle wandeling voor alle aanwezigen. Het belang van een toegankelijke woon- en leefomgeving voor iedereen is hierdoor extra duidelijk geworden. Tot slot merkten de aanwezigen op dat het belangrijk is én blijft om dit onderwerp onder de aandacht te blijven brengen. De aanwezigen zullen deze ervaring in ieder geval niet snel vergeten. Wordt ongetwijfeld vervolgd!

Impressie van de ervaringsroute inclusie – foto's: Arjan Gotink

Raadsuitje 2023

Op vrijdag 22 september was het weer tijd voor het jaarlijkse raadsuitje. Dit jaar georganiseerd door de PvdA en LochemGroen! Onder het motto "van jij en ik naar wij" werd, veelal gezamenlijk, koers gezet naar Zutphen. Hier stond een lunch van BioPizza klaar. Zoals de naam al doet vermoeden werden de aanwezigen getraakteerd op verschillende veganistische pizza's. Dit was het startschot voor een informatieve en gezellige dag!

Het inhoudelijke deel van het raadsuitje liet zich kenmerken door verschillende onderdelen gericht op wonen en leefbaarheid. Zo is de raad in Zutphen bijgepraat over twee woonvormen/initiatieven - het Ubuntuplein en het Knarrenhof. Deze initiatieven sloten volledig aan

op het thema van deze dag. De nadruk lag namelijk op het collectief én de ontmoeting.

Na een korte rit richting Lochem werd het programma voortgezet op het gemeentehuis. Twee gastsprekers namen de aanwezigen mee in hun visie en kijk op duurzaamheid en leefbaarheid in Nederland anno 2023.

Het raadsuitje werd afgesloten met een kleurrijke maaltijd bij de keuken van India. Hier had niet alleen het eten de nodige (natuurlijke) kleuren meegekregen. Ook het personeel zorgde voor de nodige sfeer en beleving! Al met al prima ingrediënten voor een mooi en gezellig slot van de dag.

Initiatieftafel Poortgebouw Eefde

Dinsdag 3 oktober stond de initiatieftafel Poortgebouw Eefde op het programma van de gemeenteraad van Lochem. Op uitnodiging van Arjan te Wierik was een afvaardiging van de gemeenteraad te gast in het Poortgebouw. Hier namen zij een kijkje bij de verschillende initiatieven die hun weg hebben gevonden naar het Poortgebouw.

Rondje langs de velden

Na een muzikaal onthaal en onder het genot van een kop koffie of thee werden de aanwezigen verwelkomd door Ideeënmakelaar Appie Baas die een kort inkijkje gaf in het programma. De opkomst was groot. Er was niet alleen een mooie afvaardiging van de raad, ook huurders in het Poortgebouw waren aanwezig. Daarom kon de raad rondgeleid worden langs de verschillende initiatieven. Bijvoorbeeld langs twee koren die repeteren in het Poortgebouw. Maar ook het ontmoetingscentrum voor veteranen en van het werkatelier van Van der Most.

Hoewel de initiatieven divers zijn moeten zij allemaal een sociaal component bevatten. Dit is op verschillende manieren vorm te geven. Bijvoorbeeld door het creëren van een sociale werkplek. Maar ook door het leveren van een wederdienst aan de buurt. Dit is namelijk hét uitgangspunt om een ruimte te (gaan) huren binnen het Poortgebouw. De huurders onderstreepten de meerwaarde van dit concept meerdere malen tijdens de avond.

Terugkoppeling en afsluiting

Na deze rondleiding vond een korte gedachtewisseling plaats over het initiatief. Hierbij werden tips gegeven en aandachtspunten besproken. Ook spraken de aanwezigen over de uitdagingen van het

Poortgebouw. Hierbij kwam de uitdaging om een historisch gebouw te verduurzamen naar voren.

Tot slot mocht de ondertekening van de initiatieftafel door de initiatiefnemer natuurlijk niet ontbreken!

Miniconferentie ‘Kansrijk opgroeien in de gemeente Lochem’

Raadsleden en fractievertegenwoordigers waren op 10 oktober uitgenodigd voor de miniconferentie ‘Kansrijk opgroeien in de gemeente Lochem’ op het Staring college in Lochem. Aanleiding hiervoor is het nieuw op te stellen Integraal Huisvestingsplan (IHP). Deze visie vormt de basis voor de onderwijshuisvesting in de gemeente Lochem. Andere aanwezigen deze avond waren professionals uit het onderwijs, de zorg, welzijn, kinderopvang en maatschappelijke organisaties (bijvoorbeeld de bibliotheek). Kortom, een breed pallet aan deskundigen op het gebied van opgroeien en opvoeden.

De bijeenkomst begon met een inspirerend verhaal van dhr. René Peeters. Hij is ‘landelijk ambassadeur samenwerking onderwijs, jeugd en zorg’ en verantwoordelijk voor het Rapport ‘Met andere ogen’. Hij vertelde onder andere over het belang van samenwerken tussen het onderwijs en de zorg. Het grootste gedeelte van de avond werd er in groepjes gesproken over verschillende thema’s. Zo is er gesproken over: verschillende vormen van zogenoemde kindcentra, ‘de beren op de weg hiernaar toe’, ambities van organisaties om samen te werken en de invloed van de directe omgeving op de opvoeding van kinderen. Vanuit deze input, wordt er een start gemaakt met de ontwikkeling van de visie voor het IHP.

Er was deze avond een mooi aantal raadsleden en fractievertegenwoordigers aanwezig. Vanuit deze groep kwam ook het inzicht dat ze voor wat betreft dit onderwerp een grote verantwoordelijkheid dragen, maar dat niet altijd alle kennis hierover aanwezig is. Wat ook werd opgemerkt is dat alle dorpskernen een eigen cultuur hebben, maar hebben ze ook voldoende ‘massa’? Dit

is een spanningsveld. De avond eindigde met een belangrijke oproep ‘blijf elkaar ontmoeten’.

Werkbezoek aan Circulus

vond op dinsdagavond 31 oktober het werkbezoek van de raad aan Circulus plaats. Bij binnenkomst werden de aanwezige raadsleden en fractievertegenwoordigers, onder het genot van een kop soep en broodjes, hartelijk ontvangen door een vertegenwoordiging van Circulus en de gemeente Lochem. De organisatie van dit werkbezoek sprak meteen bij aanvang woorden van dank uit voor de grote opkomst van, volgens Circulus, 'de vertegenwoordiging van de bijna 35.000 toezichthouders van de buitenruimte uit de gemeente Lochem'.

Doel van dit werkbezoek was het bijpraten van de raad over de werkzaamheden van Circulus voor de gemeente. Hierbij komen talloze aspecten om de hoek komen kijken bij het onderhoud en beheer van de buitenruimte. Ook is de raad bijgepraat over de aankomende dienstverleningsovereenkomst (dvo). Deze dvo komt naar verwachting binnenkort richting de raad. Deze dienstverleningsovereenkomst heeft betrekking op veel verschillende terreinen. Namelijk niet minder dan 59: o.a. voortkomend uit de IBOR.

Voordat de avond werd afgesloten met een hapje en drankje kregen de aanwezigen een filmpje te zien. In dit filmpje liep wethouder De Goede een dag(deel) mee met de medewerkers van Circulus op de begraafplaats. Door Circulus werden de aanwezige raadsleden en fractievertegenwoordigers uitgenodigd om ook een dag(deel) mee te lopen. Dit kan bij één van de verschillende teams die werken aan de buitenruimte van de gemeente Lochem.

Griffie gemeente Lochem

De gemeenteraad heeft zijn eigen ondersteuning: de raadsgriffie. De griffie is het eerste aanspreekpunt voor de raad(leden) en fractievertegenwoordigers. Ook vragen over procedures en advies ten behoeve van het raadswerk kunnen aan de griffie gesteld worden. Hierbij kan gedacht worden aan advies bij het opstellen van moties, amendementen en schriftelijke vragen. Maar ook aan de organisatie van werkbezoeken en het organiseren van trainingen voor de raad.

Personele bezetting griffie

Allereerst heeft de griffie aan het eind van 2022 een personele wijziging doorgemaakt én is de griffie uitgebreid. Dit was nodig omdat de ambities en taken op de griffie zijn toegenomen. In 2023 bestond de griffie uit de volgende personen:

Griffie gemeente Lochem v.l.n.r. Peter de Boer (raadsgriffier), Lars van Schooten (junior raadsadviseur, Heleen Hartkamp (raadsadviseur/plv. griffier) en Marjan Roetman (administratief medewerker). Foto: Arjen Dieperink

Allereerst is er op de griffie gewerkt aan het 'eigen maken' van ieders functie. Daarnaast is er gewerkt aan een goede onderlinge afstemming.

Werkzaamheden griffie

Naast de personele wisselingen en de uitdagingen die dit met zich mee heeft gebracht zijn in 2023 de reguliere taken onverminderd doorgezet op de griffie. Hierbij kan gedacht worden aan het **beheer** van de **vergaderstukken** binnen het raadsinformatiesysteem. Maar ook aan het **ondersteunen** van de **tafelvoorzitters** en de verschillende werkgroepen. Daarnaast is de griffie ook verantwoordelijk voor het **beheer** van de **ingekomen stukken**.

Naast deze 'reguliere' werkzaamheden wordt op de griffie ook gewerkt aan verschillende projecten. Deze projecten sluiten aan op de behoeften en ambities van de gemeenteraad. Zo is 2023 het **audiovisuele systeem** in de raadzaal en de vergaderzaal Ampsen / Verwolde **vervangen**. De komende jaren zijn de tafelgesprekken en de raadsvergaderingen hierdoor weer goed online te volgen. Verder is op de griffie gewerkt aan een **vervolg** op het **inwerkprogramma** van de raad uit 2022. Ook is de **curcus Politiek Actief** in samenwerking met ProDemos georganiseerd voor inwoners. Daarnaast zijn verschillende **verordeningen**, **reglementen** en **formats geactualiseerd**.

Andere projecten waaraan gewerkt is op de griffie in 2023 zijn:

- Omschakeling rekenkamercommissie naar rekenkamer
- Aanpassing van de P&C-cyclus (waarbij de begroting in 2023 is behandeld als hamerstuk)
- Opstart werkgroep meningvormen en betere besluitvorming

